

Zygmunt Bauman

(ur. 1925 w Poznaniu) – socjolog i filozof, emerytowany profesor Uniwersytetu w Leeds (Wielka Brytania) i Uniwersytetu Warszawskiego, autor ponad czterdziestu książek polskich i angielskich, tłumaczonych na kilkanaście języków. Za pracę *Nowoczesność i Zagłada* otrzymał Europejską Nagrodę Amalfi w dziedzinie nauk społecznych oraz Nagrodę im. Theodora W. Adorno.

Społeczeństwo znajduje się w stanie oblężenia. Z jednej strony rozciąga się globalna ziemia niczyja, gdzie stare struktury i zasady już nie działają, a nowe dopiero się kształtują; z drugiej – płynne, nieokreślone jeszcze pole nowych życiowych strategii. Przestrzeń pomiędzy tymi dwoma frontami, do niedawna zarządzaną przez suwerenne państwo narodowe i w naukach społecznych określaną mianem „społeczeństwa”, coraz trudniej pojmować jako samowystarczalną całość. Ta głęboka transformacja stawia nauki społeczne przed nowym wyzwaniem. Jakie będą jej skutki dla zwykłych ludzi? Jaki świat wykreuje ona w XXI wieku? Bauman przekonuje, że najważniejszym zadaniem jest dzisiaj szukanie sposobów ochrony ludzkiej różnorodności.

Spis treści

Wstęp	5
Świat jest wypełniony	17

Część I

Globalna polityka	31
1. W pogoni za nieuchwytnym społeczeństwem	33
Wyobrażenia menedżerska	34
Upadek inżynierii społecznej	42
Surfowanie po sieci	47
Społeczeństwo? Niewyobrażalne	53
Czy umarli powstaną?	60
2. Wielka Separacja numer dwa	64
Medytacje arystotelejskie	64
Polityka jako krytyka i projekt	68
Państwo nowoczesne jako zinstytucjonalizowana krytyka	70
Cena emancypacji	72
Nowe wcielenie Big Brothera	74
Adresaci wezwań Big Brothera	80
Niepewność: główne źródło politycznego zahamowania	85
Druga secesja	92
Perspektywy globalnej polityki	97
3. Życie i umieranie na planetarnym pograniczu	104
Globalne pogranicze	107
Rozpoznanie walką	112
Wojny asymetryczne	117
Wojna jako powołanie	121
Wspólne życie w wypełnionym świecie	126
Uchodźcy w wypełnionym świecie	131

Część II

Życie polityczne	141
4. (Nie)dole związane z niepewnymi przyjemnościami	143
Medytacje senecjańskie, czyli szczęście jako życie wieczne	149
Szczęście jako powszechny wybór	155
Szczęście: między nagrodą a prawem	159
Czekanie na szczęście	164
Zaspokojenie w poszukiwaniu potrzeby	167
Pragnienia unikające zaspokojenia	172
Ani mieć, ani być	175
Szczęśliwe (jednorazowe) zobowiązania	178
5. Jak w telewizji	184
Szybko czy powoli	188
Prywatne kontra publiczne	193
Autorytet kontra idolatria	198
Zdarzenie kontra polityka	203
6. Życie konsumpcyjne	208
Konsumenci i społeczeństwo konsumpcyjne	211
Potrzeba, pragnienie, życzenia	213
Zasada rzeczywistości i zasada przyjemności ubijają interes	216
Błąd holizmu	218
Wybór gwarancji, gwarantowany wybór	226
Podsycanie niepewności, sycenie niepewnością	228
7. Między biernym widzem a uczestnikiem	231
Bierny widz w świecie globalnego uzależnienia	236
Ekskurs: czego możemy się dowiedzieć z opowieści o „prawach zwierząt”?	240
O tym, jak trudno stać się kimś, kto działa	242
Polowanie na „moment polityczny” w zglobalizowanym świecie	250
Zakończenie: Utopia bez toposu	257
Osiadła wyobraźnia	258
Wyobraźnia unieruchamiająca	263
Wyobraźnia koczownicza	266
Zwolniona wyobraźnia	270
Wyobraźnia sprywatyzowana	272
Podziękowania	279
Indeks	281